

VALL PALOU, D'AIXÒ NO ME'N SÉ ESTAR

Glòria Bosch Mir, Comissaria de l'exposició

El moviment constant i el desplegament que comporta el món misteriós de l'expressió. Quin és el dispositiu que genera cercles d'afinitat des de la diferència? Què és el que es mou a dins i ens fa arribar a coses que potser ni pensàvem ni volíem dir? Què és tot això del que no me'n sé estar? La creació com un camp per explorar un llenguatge desconegut? Esdevenim l'apunt de transmissió que valida una col·laboració? On són els altres que ens habiten?

No voldria cenyir-me als codis que podrien etiquetar, fàcilment, un munt de connexions amb els llenguatges que ens són prou coneguts dins de l'abstracció, de l'informalisme... La identitat creativa és un fet complex perquè tot es mou en un procés constant, com la vida, les circumstàncies, el que ens envolta a cada moment, els contorns i els abismes infinits de les nostres pròpies intuïcions. En definitiva, el que proposo és generar complicitats a través de les ressonàncies, les intuïcions, els silencis que ens habiten i ens permeten a nosaltres, espectadors, crear un diàleg amb l'autora.

Ella, Teresa Vall Palou, no és una autora donada a parlar i precisar aspectes de la seva obra, sempre allunyant-se de tot allò que pugui arribar a perpetuar un clixé, però sí ens deixa veure com treballa, d'una manera oberta, d'acord amb la fluïdesa d'una circulació que mai no s'atura. No vol donar pistes que confonguin la mirada neta a les peces (no trobarem títols sinó composicions) i valora per damunt de tot la diferència que ens permet sortir d'un interior còmode, massa ben acostumat a les rutines, per endinsar-nos en tot allò que pot ser desconegut. Mai no recalca què és el que voldria dir de la seva pròpia obra, com passa tantes vegades amb l'afany de projectar límits i amb les pors que no permeten avançar. Vol que circulem lliurement per obrir diàlegs on cadascú pugui entrar a compartir el seu món i sortir-ne amb la seva pròpia experiència. Vol que la llegim des de la nostra percepció íntima i que siguem nosaltres els que ens llancem de manera lliure a interpretar.

Però també hi ha un rastre inevitable que, d'alguna manera, ens marca a tots i m'interessa molt descobrir relectures sobre la seva pròpia obra, com si escrigués al damunt del que ja ha estat escrit després d'esborrar-ho. De fet, és una mena de palimpsest que té a veure amb la idea de procés creatiu, quan tant les idees com els conceptes apareixen al llarg del temps d'una manera diferent i es reescriuen en un context nou. Moltes vegades m'he preguntat a mi mateixa sobre aquesta lectura transversal de dies i anys. Al final, me n'adono de que el meu (teu, vostre) trànsit per la vida és com un grattage, una necessitat d'esborrar (però mai del tot!) per tornar a escriure.

A la poeta i assagista Chantal Maillard també li crida l'atenció aquesta facilitat amb la que reduïm una persona a unes poques dades, perquè "una persona es una multitud de fragmentos, su vida no es una historia, sino un mapa o, mejor, una retícula o un rizoma que ofrece itinerarios diversos, cada uno de los cuales daría pie, si lo siguiésemos, a construir una historia distinta de las otras". És un plantejament que comparteixo i m'ha fet avançar en la meua manera d'entendre al ser humà amb tot el que es deriva de l'encaix art-vida, molt en consonància amb l'actitud que pregona Vall Palou. La metàfora

de la baba del cargol, com titula el seu assaig Maillard, ens porta cap a l'expressió integradora del poetitzar.

A mesura que camino pel seu taller, estirant riells amb obra de diferents etapes, mirant objectes, ceràmiques i escultures, observo un altre punt decisiu del seu procés: treballar a partir d'un objecte trobat i establir encaixos d'idees, percepcions, intuïcions... I a cau d'orella, mentre segueixo avançant per aquest laberint amb la seva companyia, torno a sentir en veu baixa el murmuri d'un altre temps viscut en els meus inicis pels viaranyes de l'art, el món intuït que havia trobat en els conceptes visuals i literaris d'Italo Calvino. La validesa d'aquelles propostes que ell preveia com a part essencial d'una altra manera de percebre el món, ara que ja estem en el mil·lenni que li correspon i no és predicció, torna a manifestar-se en aquest tot és possible que ens donen la combinatòria i la multiplicitat dels llenguatges creatius. Existir ja és això! Existir és una estructura oberta que necessita respirar per no quedar-se ofegada en el concret, i l'obra, tant la que ja és un resultat físic com la que està en procés, es pot muntar i desmuntar tantes vegades com es vulgui, trencar amb un jo sóc que –per a molts– es tan sols una falsa solidesa on arrapar-s'hi bé, on sentir-se a gust amb qualsevol afirmació enquistada en el temps.

Aquesta proposta expositiva on es convida a un historiador de l'art i a un poeta, em sembla molt interessant per les diferents versions i interpretacions que es poden fer cada vegada d'una obra. I sí, d'això, no me'n sé estar, perquè l'art és una part d'aquest procés per descobrir-nos que, amb les eines adequades per provocar i sorprendre'ns, ens situa en cadascun dels espais del recorregut com si fos un cercle d'afinitats que es desdobra en una síntesis-antítesis, desplegant la diferència de registres de Vall Palou. Un procés obert on generar contrastos és el més evident com a conjunt visual i alhora com a composició individual, sempre entre ritmes expressius que desborden qualsevol món prescrit per habitar-nos.

Llum, matèria, color, transparència (el que és besllum pel dessota de cada composició), opacitat, gest, espai, temps (el que és palimpsest de registres acumulats en la trama d'un decurs infinit), atzar..., un cúmulo de referències que no hi serien sense el buit i l'absència. Amb tot i que trobem que la majoria de les obres són de producció recent, també s'inclou en algunes que permeten obrir l'arc del temps com si fos una conversa en trànsit, una renovació constant de la percepció íntima.

La necessitat d'obrir camins en xarxa per defugir el que ella no voldria mai –és a dir: inscriure's en un clixé–, ens porta a l'escultura nua, el blanc dels murs amb el blanc d'uns volums on cal valorar no tan sols les formes sinó cada accident de la matèria; la pintura gratada i reescrita, com un palimpsest de transparències líquides on es dilueixen les trames amb les peces de ceràmica blanca; el diàleg de l'empremta pictòrica més austera amb les línies volumètriques que transiten, entre dues sales, per dur-nos a la gestualitat d'una pintura que conviu amb l'escriptura; el teixit recuperat, amb la seva pròpia empremta, i transformat amb la inserció de lletres que obren i tanquen alfabetes cal·ligràfics (A i Ω), troba l'altre objecte on reflectir-se: un marc antic de mirall que acull el seu món més convuls de la línia; i ja, finalment, el paper amb totes les qualitats, una altra vegada el blanc que ens obria pas en el primer espai, amb dibuixos, gravats i el plantejament del llibre objecte que recull la poesia.

El paper i, especialment el gravat, ens porta a una magnífica exposició, realitzada en aquesta Fundació. Gènesi 2015, a cura de Josep Maria Sala-Valldaura, ens situava de ple en l'afinitat que es produeix entre el full blanc de l'escriptor i la tela de l'artista, la complicitat que permet establir connexions a l'hora d'avançar per camins que

desconeixem. I D'això, no me'n sé estar, perquè són els interrogants múltiples els que permeten formar la pregunta sense resposta o esdevenir, com deia Clarice Lispector, un parèntesi que mai no es tanca. Moviment, trànsit, vida... Existir què és sinó fer-se i crear-se?